

Runristad gravhäll. Den är omtalad redan av Carl Linnæus år 1741 (1745): »Öja-Kyrka ... hade en Runsten in uti sig, som til en del läsas kunde.» Den låg enligt Hilfeling i kyrkan framför altaret, i rad med en gravsten »med påhuggen Inscription i Munkefractur» (= Lindström nr 410). Den var »aldeles utnött och oläselig», varför Hilfeling icke ens gjorde ett försök att avteckna den. J. H. Wallman har emellertid efterlämnat en bild. Carl Säve har granskat inskriften år 1844. P. A. Säve 1864 (hs S 40 n): »Grafsten (C. S. 169), s. i choret ... omkr. ringen et kors. (Runor på stenens v^a och s^a sidor).» — Enligt v. Friesen »ej återfunnen 1923».

Inskriften har tydligen varit svårläst, vilket redan Linnæus anmärker. Början är otvivelaktigt bäst läst av Linnæus. Vi följa därför här hans text, så långt den räcker. För senare delen har Säve företrädde framför Wallman.

Inskrift (enligt Linnæus och Säve):

+ hiar : huilis : untir : rinm : untr : i ayu : bipin :
aler : furir ... herra : nap : hab ... [s]ial ... kiara :
betar : hinsarfa :

»Här under vilar -mund i Öja. Bedjen alla för ... Herres nåd ... själ ... göra Peter Hinsarve.»

Wallman (1830): hiar : huilis undir : roniuhi ... : i ouu :
bipin : al ... fyrir r herra nap : hābn ... sial ... e ... - ...
kiara : peta ... l ... hinarf ...

Säve (1844): hiar : huilis : untir : ran (el. han) ... i
ayu : bipin : al ... Återstoden av Säves läsning se i huvudtexten ovan. Med »hyfsad text», d. v. s. i forngutniskt normaliserat bokspråk, återger Säve inskriften så: *Hiar huilis undir ... Bipin al[lir, et wars] Herra nap h[i]a[l]pi [hans s]ial ... giara Petar Hinsarfa. hialpi*: »gissadt efter stenens **hab** ...; men kanske är det *hafi* (med **b** för *f*)?»

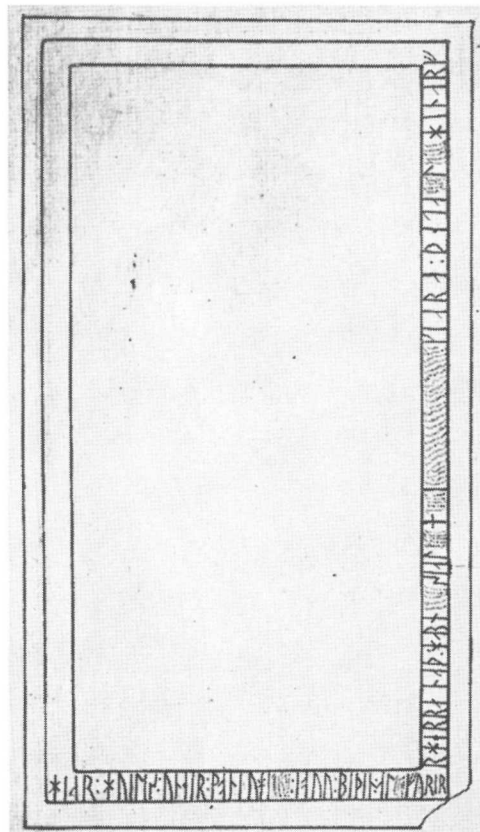

Fig. 23. G 22. Öja kyrka. Efter teckning av J. H. Wallman.

Säve har icke observerat, att inskriften innehåller ortnamnet **i ayu**, d. v. s. *i Öyu* i Öja. Mansnamnet har möjligen varit *Ragnmund* eller *Ramund*, fsv. och fno. *Ramund*, äldre *Ráðmundr*.

Någon gård Hinsarve finns icke i Öja sn. Det kan ha varit ett ursprungligt *Hipinsarfi*, innehållande det välkända mansnamnet fsv. *Hipin*, isl. *Hedinn*.

Om namnet *Petar* se G 2. Om uttrycket *Petar Hinsarva* se G 78.

23. Öja kyrka.

Litteratur: L 1793, S 170. J. H. Wallman, Öländska och gothländska fornlemningar, 1830 (ATA), fig. 22.

Avbildning: Wallman, teckning (a. a. fig. 22; även i Liljegren, Fullständig Bautil: L 1793).

Fragment av en runristad gravhäll. Wallmans teckning från år 1830 är vår enda källa. Stenen återfanns icke av Carl Säve 1844, och den har även sedan varit försvunnen.

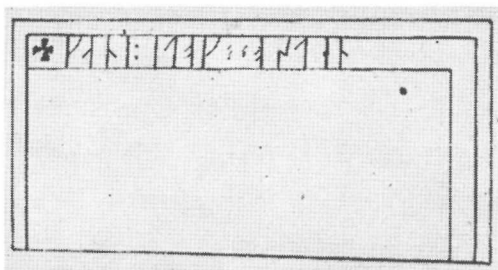

Fig. 24. G 23. Öja kyrka. Efter teckning av J. H. Wallman.

Inskrift (enligt Wallman):

✠ kani : itok : osten ...

Inskriften ger ingen tolkbar mening. Förmodligen har den varit mycket sliten och icke kunnat säkert läsas av Wallman.

24. Öja kyrka.

Pl. 6.

Litteratur: S 171. O. v. Friesen, Anteckningar 1923 (UUB).

Äldre avbildning: O. v. Friesen och J. W. Hamner foto 1923 (ATA).

Fragment av runristad gravhäll. Det ligger i kyrkgolvet, i stora mittgången, strax V om korsgången. Längd 1,04 m, bredd 0,92 m. Stenen är stympad i båda ändarna, därtill mycket hårt sliten, så att endast delar av ramlinjen med några få runor kunna skönjas. På mitten har funnits ett inristat kors.

Säve, som år 1844 har granskat den redan då tydligen mycket nötta inskriften, identifierar stenen med en av de fem, som enligt Liljegren (Linnæus, Hilfeling) tidigare ha funnits på kyrkogården.

Inskrift:

... sta -- y --- r sen : s ...

» ... sten över sin son ... »

Säve 1844: ... ris : haluols ... s - a ... sen : sun. — v. Friesen 1923: ... sta sen : s ...

25. Öja kyrka.

Pl. 7.

Litteratur: O. v. Friesen, Anteckningar 1936 (UUB).

Runristad gravhäll. Den ligger i kyrkgolvet på södra sidan av G 24. Röd kalksten (Hoburg). Längd 1,88 m, bredd 1,00–0,97 m.

Det har en gång varit en mycket vacker gravhäll. Korset på stenens mitt är ganska väl bevarat. Runinskriften tycks ha varit kort. Endast några få runor återstå att läsa i nedre högra hörnet:

... ok : ... h : am --